

A Pécsi Ítéltábla a dr. Tóth László ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Szabó Zoltán jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2018. március 6. napján kelt 5.P.21.490/2016/26. számú ítélete ellen a felperes által 27. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 59.520 (ötvenkilencezer-ötszázhusz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, valamint az államnak - az illetékes állami adóhatóság külön felhívására - 2.200.000 (kettőmillió-kettőszázezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és házastársa, **B L** az 1984 óta fennálló házasságuk felbontása nélkül 2009. január 5. napján a házastársi közös vagyon megosztása tárgyában szerződést kötöttek, amelyben rögzítették, hogy házastársi vagyonszövetségük 2008. november 15. napján megszűnt. A házastársi közös vagyont olyan módon osztották meg, hogy **B L** kizárólagos tulajdonába került az **A** Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 34.300.000 forint forgalmi értékűnek jelzett üzletrésze, míg a felperes kizárólagos tulajdonába került a **n 0000** helyrajzi számú ingatlan 53/200 tulajdoni illetősége, a **b 0000/27** helyrajzi számú ingatlan 1/2 tulajdoni hányada, a **b 000** helyrajzi számú ingatlan 1/1 tulajdoni illetősége, továbbá 2.800.000 forint és 15.000.000 forint értékű befektetési jegy, összesen 34.300.000 forint értékben. Az ügyvéd által ellenjegyzett okiratot a három ingatlanra vonatkozó tulajdonjog átvételezési kérelemmel az alperes **N** Járási Földhivatalához 2009. március 18. napján nyújtották be. Az alperes a **n** ingatlanhányadra a felperes tulajdonjogát bejegyezte, azonban az illetékességi területén kívüli ingatlanokkal összefüggésben a megfelelő időben nem intézkedett. A mulasztását észelve végül 2012. április 25. napján küldte meg a bejegyzési kérelmet és a szerződést a Somogy Megyei Kormányhivatal Marcali Körzeti Földhivatalának azzal az átirattal, hogy azokat a bejegyzést követően a Somogy Megyei Kormányhivatal Marcali Körzeti Földhivatalának kéri továbbítani. A Marcali Körzeti Földhivatal .../2012. számú, a másodfokú közigazgatási hatóság által helybenhagyott határozatával a felperes tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmét a szerződés pótolhatatlan hiányossága miatt elutasította. Határozatát azzal indokolta, hogy a megállapodásban nem határozták meg a tulajdonszerzés

jogcímét, és az "ellenjegyzem" szó helyett az „ellenjegyeztem” kifejezést használta az ügyvéd. Az okirat pótolható hiányosságaként jelölte meg, hogy az nem tartalmazza az ... Zrt.-nek, mint az elidegenítési és terhelési tilalom jogosultjának, valamint a végrehajtási jog jogosultjának bejegyzési engedélyét.

A **B L** adós ellen indult végrehajtási eljárásokban a **b** ingatlanra és a **b** ingatlanhányadra 2012 évben az **F Zrt.**, 2013 évben az ... Nyrt., 2014 évben a ... Zrt. javára végrehajtási jogot jegyezték be.

A felperes az **F Zrt.** végrehajtást kérővel szemben végrehajtási igénypert indított. A Marcali Járásbíróság 2.P.20.525/2013/30. [helyesen 2.P.20.252/2013/30.] számú - a Kaposvári Törvényszék 2.Pf.21.442/2014/2. számú határozatával helybenhagyott - ítéletében a keresetet elutasította, mert álláspontja szerint a házastársi közös vagyont megosztó szerződés fedezetelvonó, vagyonkimentést célzó volt. Rögzítette, hogy az **A Kft.** felszámolását az egyik hitelezője 2009. március 23. napján kérte a 2009. január 31. óta esedékessé vált követelés alapján, de a kft.-nek már 2008 novemberétől mintegy 100.000.000 forint tartozása állt fenn, gyakorlatilag fizetéseképtelenné vált. Megítélése szerint a házaspár vagyonszerződés megszűnésére vonatkozó nyilatkozata nem felelt meg a valóságnak, vagyoni viszonyaik ténylegesen nem különültek el, amit az is igazol, hogy a **P Kft.** azóta is a felperes, **B L** és gyermekük közös érdekeltiségébe tartozik.

A házastársi közös vagyon megosztása, valamint a **b** és **b** ingatlanok jelen per felperesének tulajdonába adása iránt **B L** a **N Járásbíróságon** pert indított. A járásbíróság az 1.P.20.391/2016/7. számú ítéletével a keresetet elutasította, határozatát a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.299/2017/4. számú ítéletével helybenhagyta. Döntését azzal indokolta, hogy **B L** más személy tulajdoni igényének érvényesítésére nem rendelkezik perbeli legitimációval, a házastársi közös vagyon megosztása tárgyában született érvényes szerződés alapján a jelen per felperese tulajdonjogának bejegyzését az illetékes ingatlanügyi hatóságtól kérheti.

A felperes tulajdonjogának bejegyzését a **N Járásbíróságon** 1.P.20.211/2015. szám alatt ingatlan-nyilvántartási bejegyzés pótlása iránt folyamatban volt perben is megkísérelte elérni, amely azonban permegszüntetéssel zárult.

A Zalaegerszegi Törvényszék az utóbb másodfokú eljárásban helybenhagyott és felülvizsgálati eljárásban hatályában fenntartott 5.P.20.528/2011/12. számú ítéletével megállapította, hogy **B L** a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetői feladatát nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, mert a 2009. június 9. napján felszámolás alá került **A Kft.** "f.a." vagyonát legkevesebb 26.457.000 forinttal csökkentette. Az ítéleti megállapítás alapját az képezte, hogy az **A Kft.** "f.a." a **P Kft.** 99,67 % mértékű üzletrészt 2009. február 20. napján átruházta a jelen per felperesére 100.000 forint vételárért. A **P Kft.** adózott eredménye 2009. évben 27.472.000 forint volt.

A felperes módosított keresetében a **B 000** helyrajzi számú, 25.000.000 forint értékű ingatlanra vonatkozóan tehermentes tulajdonjogának megállapítását és ingatlan-nyilvántartási bejegyzését, míg a **B 0000/27** helyrajzi számú, időközben elárverezett ingatlanrész ellenértékének, 6.000.000 forintnak és ezen összeg 2015. március 6. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatainak megfizetését kérte az alperest kötelezni közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén. Keresetét arra alapította, hogy az alperes a házastársi közös vagyon megosztása tárgyában született érvényes szerződés alapján elmulasztott határidőben intézkedni a **b** és **b** ingatlanokra vonatkozó tulajdonjogának bejegyzése iránt, és ezzel összesen 31.000.000 forint kárt okozott számára.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Nem vitatta, hogy a tulajdonjog bejegyzése iránti kérelem illetékes hatóság részére történő továbbítására határidőben nem került sor, a felperes azonban a földhivatal mulasztásával (hallgatásával) szemben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 20.§ (2) bekezdése szerinti jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe. Másrészt hivatkozott arra, hogy a házastársi közös vagyon megosztása tárgyában megkötött szerződés fedezetelvonó jellegét jogerős bírósági ítélet megállapította, ezért a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 4.§ (4) bekezdése értelmében a felperes kártérítésre nem tarthat igényt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felperest 780.000 forint perköltség, valamint 1.500.000 forint kereseti eljárás illeték megfizetésére kötelezte. Határozatának indoklásában előre bocsátotta, hogy a káreseményt az alperes mulasztása váltotta ki, amely rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható. Hangsúlyozta, hogy a házastársi közös vagyon megosztásáról rendelkező megállapodás a házastársak egymás közötti viszonyában érvényes lehet, ettől függetlenül azonban harmadik személyek, a hitelezők irányába az 1959. évi Ptk. 203.§ (1) bekezdésében meghatározott feltételek fennállása esetén annak hatálytalansága megállapítható. Amennyiben a házastársak vagyoni viszonyaik rendezése során az adósságokat figyelmen kívül hagyják, úgy a megállapodásuk fedezetelvonást valósíthat meg, így a hitelezők irányába hatálytalan. Erre tekintettel mondta ki a végrehajtási igényperben a bíróság a felperes és házastársa közötti megállapodás fedezetelvonó jellegét, amelynek megállapításai annak ellenére nem hagyhatók figyelmen kívül, hogy azokat csak az ítélet indokolása tartalmazza. Utalt arra is, hogy a Zalaegerszegi Törvényszéken 5.P.20.528/2011. számon folyamatban volt perből szerzett hivatalos tudomása a végrehajtási igényperben hozott ítélet megalapozottságát támasztja alá; a gépjármű-értékesítéssel foglalkozó vállalkozás vesztességessé válását követően a felperes és házastársa a közös vagyon kimentésébe kezdett. Erre tekintettel úgy foglalt állást, hogy a házastársak a felhalmozott adósságért mindketten kötelesek helytállni, a felperes a közös adósság rá eső részéért a színlelt vagyonmegosztási szerződéssel neki juttatott közös vagyonnal felel, így az arra vezetett végrehajtás a felperes kárának nem minősíthető. Amennyiben az alperes jogszerűen jár el, és valamennyi közös ingatlan a felperes nevére kerül, a hitelezők külön perben érvényesíthették volna vele szemben az igényeiket a házasságról, a családról, és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 30. § (2) és (3) bekezdése alapján. Hangsúlyozta azt is, hogy a fedezetelvonás jogellenes magatartás, az alperes mulasztása következtében a felperes a saját jogellenes magatartásával maga számára megszerezni vélt előnytől esett el.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és a kereset teljesítését kérte. Keresetét az időközben megtörtént árverésre tekintettel annyiban módosította, hogy a **b** ingatlan vonatkozásában 22.500.000 forint, míg a **b** ingatlannal összefüggésben 5.000.000 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a hivatkozott házastársi közös vagyont megosztó szerződés érvényességét a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.299/2017/4. számú ítélete kimondta, míg a Marcali Járásbíróságon indult végrehajtási igényperben a fedezetelvonó szándékot a bíróság csak valószínűsítette. A szerződés azonban a fedezetelvonó jelleg megállapítása esetén sem színlelt szerződés, és ebben a tárgyban az érdemi döntés egyébként is csak az ítélet indoklásában szerepel. A Zalaegerszegi Törvényszék 5.P.20.528/2011. számú, az elsőfokú bíróság által hivatalból figyelembe vett perében a házastársi közös vagyont megszüntető szerződést nem vizsgálták, a szerződés érvénytelenségét senki nem állította. Hivatkozott arra is, hogy a **b** ingatlanon házastársi közös szerzés címén ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonjogot szerzett. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az ingatlanok elárverezésének időpontjára vonatkoztatott kára pontos megállapítására

ingatlanforgalmi szakértő kirendelését, továbbá a végrehajtási iratok beszerzését indítványozta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Megismételte azt a hivatkozását, hogy a felperes nem merítette ki a jogorvoslati jogát a földhivatali eljárásban, ami kizárja az államigazgatási jogkörben okozott kár megállapítását; emellett arra is utalt, hogy a szerződés pótolhatatlan hiányosságai miatt a Marcali Körzeti Földhivatal .../2012. számú határozatával a felperes tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmét elutasította.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen, de részben hiányosan állapította meg, azt a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló, illetve a másodfokú eljárásban beszerzett végrehajtási iratok alapján az alábbiakkal egészíti ki:

Az A Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete a vagyonmegosztáskor már fennállt.

A 2009. január 5-i vagyonmegosztással érintett ingatlanok közül a felperes lakóhelyéül szolgáló **n 0000** helyrajzi szám alatt felvett lakóház, udvar és gazdasági épület megnevezésű ingatlan 94/200 részben a felperes édesanyjának tulajdona, a felperes és házastársa az ingatlan 53/200-53/200 tulajdoni hányadát 1991 évben ráépítés jogcímén szerezte meg. A **b 000** helyrajzi számú lakóház, udvar megnevezésű ingatlanra **B L** kizárólagos tulajdonjogát 2002 évben adásvétel jogcímén jegyezték be. Az ingatlant terhelő jelzálogjog jogosultja, az ... Nyrt. egyedi hitelbírálatot követően elviekben hozzájárult volna a házastársi közös vagyon megosztása tárgyában létrejött megállapodás alapján a felperes tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez. A **B 0000/27** helyrajzi számú szőlő művelési ágú ingatlan 6066/10390 hányada 2001. június 15. napján vétel jogcímén került **B L** tulajdonába, a fennmaradó hányad testvérének tulajdonában áll.

A **b 000** helyrajzi számú ingatlant és a **b 0000/27** helyrajzi számú ingatlan 6066/10390 hányadát az alábbi tartozások behajtására vonták végrehajtás alá:

Az **F Zrt.** és **B L** között 2001. április 25. napján létrejött készfizető kezesi szerződés alapján a Fővárosi Bíróság 64.P.20.900/2010/9. számú ítéletével a 2009. február 12. napjától esedékessé vált 9.117.635 forint és járulékai megfizetésére kötelezte **B Lt.** A végrehajtást dr. önálló bírósági végrehajtó folytatta 0228.V.10/2012. számon.

B L az **A Kft.** adósak a ... Zrt.-vel 2007. március 19. napján megkötött 428.900 CHF kölcsönszerződésből eredő tartozására készfizető kezességet vállalt. A ... Zrt. a **B L**val szemben fennálló követelését a **V ... Zrt.-re** engedményezte; a 37.079.786 forint és járulékai iránti végrehajtást dr. önálló bírósági végrehajtó folytatta 0228.V.194/2014. számon.

A felperes és házastársa részére az ... Zrt. hitelező 8.941.000 forint összegű, a **B 000** helyrajzi számú ingatlanra 2002. augusztus 15-én bejegyzett jelzálogjoggal biztosított kölcsönt nyújtott; a jogosult a követelését utóbb az ... Nyrt.-re engedményezte. Az adósok a tartozást nem fizették meg, a **B L** elleni végrehajtást dr. önálló bírósági végrehajtó folytatta 0228.V.35/2014. számon.

A **B 0000/27** helyrajzi számú ingatlan 6066/10390 hányadát 2017. november 16. napján 2.500.000 forint, a **B 000** helyrajzi számú ingatlant 2018. április 4. napján 22.880.000 forint vételárért árverezték el. A 2018. május 14. napján kelt felosztási terv készítésekor az **F Zrt.**, az ... Nyrt. és a **V ... Zrt.** végrehajtást kérők által indított végrehajtási eljárásokban **B L** adós összes tartozása

86.467.133 forint volt.

A Kaposvári Törvényszék a Marcali Járásbíróság 2.P.20.252/2013/30. számú ítéletét helybenhagyó 2.Pf.21.442/2014/2. számú határozatában rögzítette, hogy a felperesnek az **A** Kft. cégügyeire megfelelő rálátása volt, semmilyen bizonyíték nem támasztja alá, hogy egyrészt nem járult volna hozzá házastársa készfizető kezességvállalásához, másrészt, hogy amennyiben nem járult volna hozzá, erről a hitelező tudomással bírt, vagy a körülmények alapján tudnia kellett volna. Ezzel szemben alappal feltételezhető a házastársa által vállalt kezesség tényének ismerete és az ahhoz való hozzájárulás. Nem találta megállapíthatónak a **b** ingatlan tekintetében a felperes különvagyoni hivatkozását sem, utalva a házastársi közös vagyon megosztása tárgyában létrejött megállapodás ezzel ellentétes kikötéseire is. A szerződés fedezetelvonó jellegét erősítő körülményként értékelte, hogy sem a felperes, sem **B L** házasságuk felbontását nem kezdeményezte.

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel az elsőfokú bíróság nagyobb részben helyes jogszabályok alkalmazásával túlnyomó részben helytálló jogi következtetésre jutott, és a keresetet elutasító érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú eljárásban sem volt vitatott, hogy a felperes által az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 26. § (1) és (2) bekezdése szerint benyújtott, a házastársi közös vagyon megosztása tárgyában 2009. január 5. napján kelt megállapodáson alapuló tulajdonjog-bejegyzés iránti kérelem az alperes szervezeti egysége mellett más körzeti földhivatalok illetékességi területén fekvő ingatlanokat is érintett, így az alperes mulasztott, amikor a Ket. 22.§ (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával a kérelmet nem továbbította a 21.§ (1) bekezdés b) pontja szerint illetékes ingatlanügyi hatósághoz. A felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy amennyiben az alperes nem mulaszt, tulajdonjogának bejegyzése a **B L** adóssal szemben foganatosított ingatlanfoglalások előtt megtörténhetett volna. Miután azonban a végrehajtási jogot az ingatlanokra bejegyezték, a felperes megszerzése a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 138.§ (6) bekezdésére figyelemmel meghiúsult. Az alperes hivatkozásával szemben nem volt érdemi jelentősége annak, hogy a Marcali Körzeti Földhivatal .../2012 számú határozatával elutasította a tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmet, mert az alperes időszerű intézkedése esetén az elutasításra nem a kérelem benyújtásától számított mintegy három év elteltével került volna sor, így a felperesnek módjában állt volna a végrehajtási jog bejegyzése előtt a kifogásolt hiányosságokat megszüntetni, az ... Nyrt. hozzájárulását beszerezni, és a bejegyzés iránti kérelmet ismételtben benyújtani.

Az alperes érvelésével szemben az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a jogellenes magatartás jellege folytán (a felperes a közigazgatás hallgatásával előidézett kárát kívánta érvényesíteni) a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítéséhez nem lehetett megkívánni az 1959. évi Ptk. 349.§ (1) bekezdésében meghatározott speciális feltétel megvalósulását. A felhívott rendelkezés értelmében közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Az eljárási kötelezettség ügyintézési határidőn belüli elmulasztása esetére a jogorvoslat lehetőségét a Ket. 20.§-a biztosította. A Ket. 20.§ (1) bekezdése értelmében az ügyfél a felügyeleti szervhez fordulhatott kivizsgálás iránti kérelemmel, amelynek eredménytelensége esetén a Ket. 20.§ (6) bekezdésére is figyelemmel az 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvényben nevesített nemperes eljárást, a közigazgatási hatóság kötelezésére irányuló eljárást indíthatott. Rendes jogorvoslatról azonban csak akkor lehet beszélni, ha a fél a jogorvoslati lehetőségről tájékoztatást kapott (Kúria Pfv.IV.21.167/2012/4.). A perbeli

esetben ilyen tájékoztatás nem történt, az alperes határozatot nem hozott, a mulasztásával kapcsolatos jogorvoslati tájékoztatást nem adott.

A közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség egyes elemeinek a fentiek szerinti fennállása ellenére az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperesnek az alperes jogellenes mulasztásával okozati összefüggésben nem következett be kára, amit az indokolásból kitűnően három körülményre vezetett vissza: a házastársi közös vagyon megosztása tárgyában létrejött szerződés színleltségére, fedezetelvonó jellegére, valamint arra, hogy a megszerezni kívánt, a házastársi közös vagyonhoz tartozó ingatlanokkal a felperes maga is helytállni tartozott.

A felperes fellebbezésére figyelemmel - az előzményi perek adataira és megállapításaira támaszkodva - a másodfokú bíróság is vizsgálta a fenti jogi indokok fennállását és azok kihatását az alperes kártérítési felelősségére, az alábbiak szerint:

Az 1959. évi Ptk. 207.§ (6) bekezdése szerinti érvénytelenségi ok, a színleltség abban az esetben állapítható meg, ha a felek a perbeli szerződési nyilatkozatukat valós szerződési akarat nélkül tették meg, szándékuk egyáltalán nem irányult a szerződéssel célzott joghatás kiváltására, vagy a megjelölttől eltérő szerződési tartalom, szerzési jogcím leplezésére törekedtek. Mivel az érvényesíteni kívánt kárigény alapja a szerzés meghiusulása, a per szempontjából jelentősége az előbbinek lehetne. A rendelkezésre álló adatokból azonban nem vonható le olyan megalapozott, bizonyítható következtetés, hogy a házastársak a közös vagyon megosztását, a megjelölt ingatlan(-hányad)okon a felperes tulajdonszerzését nem kívánták, ezzel szemben tényleges akaratuknak a tulajdoni viszonyaik változatlansága felelt meg. Nem színlelt a szerződés, ha a feleknek volt valós, a kifejezett szerződési nyilatkozatuknak megfelelő szerződési akarata, de azt a szerződés tárgyának a hitelezők előli elvonását felismerve, esetlegesen e cél által motiválva alakították ki. Utóbbi körülményeket a szerződés relatív hatálytalansága körében lehet értékelni. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának a fedezetelvonó szerződés egyes jogalkalmazási kérdéseiről szóló 1/2011. (VI. 15.) számú véleménye 10. pontjából is következően a fedezetelvonás következményeit elsődlegesen a szerződés relatív hatálytalanságának keretei között kell levonni. A másodfokú bíróság ezért a színleltségre vonatkozó megállapításokat az elsőfokú ítélet indokolásából mellözi.

Helyesen következtetett azonban az elsőfokú bíróság arra, hogy a megszerezni kívánt jogok és az azokat felemésztő kötelezettségek házassági vagyoni jogi összefüggéseit nem lehetett figyelmen kívül hagyni. A Csjt. 27. § (1) bekezdése értelmében a felperes és **B L** között 1984. évtől kezdve házastársi vagyoni közösség állt fenn. Ennek megfelelően a házastársak osztatlan közös tulajdonába került mindaz, amit a házassági életközösség ideje alatt akár együttesen, akár külön-külön szereztek, kivéve a valamelyik házastárs különvagyonához tartozó vagyontárgyakat. A házastársi közös vagyonhoz tartozás vélelme az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéssel szemben is érvényesül. A házastársi közös szerzés elve a passzívumokra, a házassági életközösség ideje alatt keletkezett tartozásokra is kivetül azáltal, hogy a Csjt. 30.§ (2) bekezdése szerint bármelyik házastársnak a vagyoni közösség fennállása alatt kötött visszterhes ügyletét a másik házastárs hozzájárulásával kötött ügyletnek kell tekinteni, kivéve, ha az ügyletkötő harmadik tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett arról, hogy a másik házastárs az ügyletnek nem járult hozzá. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint az előbbi rendelkezések alapján a felperes felelőssége a házastársa által kötött ügyletért harmadik személlyel szemben a közös vagyonból reá eső rész erejéig áll fenn.

A perben beszerzett adatok alapján rögzíthető volt, hogy a szerződéssel érintett ingatlan(-hányad)ok a házastársi közös vagyonhoz tartoztak, a Csjt. 28.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti különvagyon

jogcímen történő szerzést egyik házaspár sem bizonyította. A végrehajtandó követelések megállapíthatóan a házassági életközösség ideje alatt keletkezett tartozások, a Csjt. 30.§ (2) bekezdésében foglalt vélelem megdöntésére alkalmas körülmény pedig nem merült fel. A felperes felelőssége így a házastársa által kötött ügyletekért mind az F Zrt.-vel, mind a ... Zrt. jogutódjával, a V ... Zrt.-vel szemben fennáll a közös vagyontól reá eső rész erejéig, míg az ... Zrt. jogutódjával, az ... Nyrt. végrehajtást kérővel szemben adóstársként egyetemleges kötelezettség terheli, így ezért a tartozásért a teljes vagyonával felel.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság helyes következtetése szerint a felperes maga is felelősséggel tartozott az árverések alapját képező követelésekért, amelyek összege többszörösen meghaladta az elérhető ingatlanilletőségek értékét. A hitelezők igényük érvényesítése érdekében felléptek, a teljesítést végrehajtás útján kényszerítették ki, amelynek során térülés elsősorban az ingatlanvagyonból volt várható. Alaposan feltételezhető ezért, hogy a **B L** ellen indított végrehajtás eredménytelensége esetén a hitelezők igényüket a felperessel szemben is érvényesítették volna, mely esetben a felperesnek a közös vagyontól szerzett ingatlanokat a követelések kiegyenlítésére kellett volna fordítania. Ilyen módon másodlagos a jelentősége, hogy a felperes az ingatlanokat azért nem tudta megszerezni, mert azokat a házastársa elleni végrehajtás során lefoglalták és elérhetővé tették, vagy pedig az ingatlanokat ugyan megszerezhetné, vagyona azonban utóbb csökkent volna az ingatlanok értékével, mert azokat (kikényszeríthető módon) a követelésekre kellett volna fordítania. Összességében arra vonható következtetés, hogy a kár a károkozó magatartásától független okfolyamat eredményeképpen is bekövetkezett volna (hipotetikus okozatosság). Ez az ok az alperes kártérítési felelősségéhez vezető okozatosságot, mint az alperes kártérítési felelősségének feltételét kiüresíti. Az alperes kártérítési felelősségére mutató ok (a végrehajtást kérőkkel folytatott jogérvényesítési vitákban a felperes által az alperes késedelme miatt elszenvedett behozhatatlan hátrány) relevanciáját azért veszíti el, mert érvényesülése a felperes károkozására vezethetne: a felperes a kártérítéssel olyan előnyhöz jutna, amellyel a házastársi közös vagyont és a közöst vagyont terhelő adósság negatív egyenlege folytán a károkozó mulasztás elmaradása esetén sem rendelkezne. Mindebből kifolyólag a kártérítés reparációs funkciójának érvényesülése a perbeli esetben kizárt.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben is, hogy a 2009. január 5. napján a házastársi közös vagyont megosztása tárgyában létrejött szerződés fedezetelvonó jellege megállapítható. Az 1959. évi Ptk. 203. § (1) bekezdése szerint az a szerződés, amellyel harmadik személy igényének kielégítési alapját részben vagy egészben elvonták, e harmadik személy irányában hatálytalan, ha a másik fél rosszhiszemű volt, vagy reá nézve a szerződésből ingyenes előny származott. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint, ha valaki hozzátartozójával köt ilyen szerződést, a rosszhiszeműséget, illetve az ingyenességet vélelmezni kell. A jelen esetben a 2009. január 5. napján kelt házastársi közös vagyont megosztása tárgyában létrejött szerződés a fenti kritériumoknak megfelel, mert azzal a házastársak az igény állapotába került tartozások kötelezettjét, **B L** is megillető közös vagyontól a hitelezők közvetlen kielégítési alapját képező aktívumokat kizárólag a felperesnek kívánták juttatni, míg a **B L**nak jutó vagyontörzsrész az ekkor már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő, nem sokkal később felszámolás alá került cég kielégítési alapként nyilvánvalóan alkalmatlan üzletrésze volt, mely üzletrészt értékét a felek utóbb azáltal is csökkentették, hogy a cég tulajdonában álló, eredményes vállalkozást is a felperes érdekltségébe utalták.

Mindezek alapján megalapozottan lehet következtetni arra, hogy a szerződés teljesülése esetén a **B L**val szerződő hitelezők a hatálytalanságra hivatkozással is felléptek volna a felperessel szemben annak érdekében, hogy őt a bíróság a követelések megszerzett vagyontárgyakból való kielégítésének

tűrésére kötelezze.

Mindezek mellett a bíróságnak azt is vizsgálnia kellett, hogy az ilyen módon megszerezni kívánt vagyoni előny elmaradása megtérítendő kárként elismerhető-e. A jogbiztonság alapvető követelménye, hogy a szerződési kötelezettségeit megsértő kötelezettel szerződő felek a jogos igényük érvényesítése, a teljesítés kikényszerítése érdekében eredményesen felléphessenek. Ennek érdekében a jog - amellet, hogy az igényérvényesítéshez szükséges eszközöket biztosítja - nem támogathat olyan magatartást, amelynek célja a jogszerű következmények elkerülése, ezáltal a jogszabályok megkerülése. A perbeli esetben azáltal, hogy az alperes kétségtelen mulasztása folytán a felperes a megszerezni kívánt előnytől elesett, egyúttal a jogszabályok által nem támogatott cél is megghiúsult. Ilyen esetben a kártérítés nem vezethet a jog elvárásaival, és a mögötte álló erkölcsi normákkal nem egyező helyzet elismerésére, fedezetelvonó magatartásra nem ösztönözhet azáltal, hogy a jogalkotó által nem kívánt eredményt reparálandónak, helyreállítandónak ismeri el. A társadalom értékítéletével kerülne konfliktusba a mulasztó károkozó marasztalása, a kártérítés rendeltetése nem valósulna meg.

A fent részletezett valamennyi körülményt összességében értékelve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését érdemben megalapozottnak találta, ezért a keresetet elutasító elsőfokú ítéletet az 1952. évi Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban beszerzett végrehajtási iratok alapján a tényállás a perben releváns adatokkal kiegészíthetővé vált, a másodfokú bíróság jogi álláspontja miatt az ingatlanok forgalmi értékének megállapítása érdekében a szakértői bizonyítás szükségtelen volt, ezért a bizonyítás kiegészítése végett az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására irányuló fellebbezési kérelmet a másodfokú bíróság nem teljesítette.

A felperes fellebbezése nem vezetett sikerre, ezért az 1952. évi Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése alapján, a benyújtott díjjegyzékkel egyezően 59.520 forintban állapította meg, amelyből 20.000 forint a munkadíj és kétszer 19.760 forint az útiköltség. Pervesztességére figyelemmel a felperes viseli továbbá a feljegyzett 2.200.000 forint fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a személyes költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján.

Pécs, 2019. március 14.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró